



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

VIII. Paternæ gubernationis neglectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

occupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans teipsum, ne & tu tenteris. talem nimirum, teste Bonauentura, satisfactionem imponite, per quam agnoscat pondus reatus sui; ita tamen clementer, sicut tibi met velles alium compati, si tali peccato delinqueres.

*De 6.
alis c. 7.*

CAPVT VIII.

Paternæ gubernationis neglectus.

Illam nisi Superior quâ verbis & externa beneuolentiæ ostentatione, quâ rebus potissimum ipsis ex sincero, non simulato paterno affectu natis, ostenderit, ita vt inferior reipsa patrium in se Superioris animum persentiscat, sibi que penitus persuadeat, tali in se Superiorem affectu duci; frustra filialem erga se subditorum amorem affectumque sperabit. vt certissima in inferioribus affectuum regula è Superiorum affectu petenda sit: qui si per omnia patrius sit; filialem etiam in subditis expectet. si sæcularem, politicum & despoticum dominatum sapiat; similem in subdito affectum speret; famulitiamque potius obsequentiam, quàm filialem; mandatorumque executionem

à ti-

à timore magis, quàm ab amore natam. nam cum in Superiore non sentiat inferior patris animum, sed domini, fit vt seruilem, non filialem affectum reponat.

Atque hinc quanta nascantur incommoda & difficultates, nemo paulo prudentior non videat. Suboriuntur enim vtrunque diffidentia, & dum solo exteriori placendi studio subditus ad imperata rapitur, superficie potiùs tenus mandata exequitur: ac si celari facta sua posse putat, aliorum potiùs, & ad ea, quæ à Superioris voluntate alienissima sunt, ducitur.

Sequuntur deinde vtrouque pro renata suspiciones varia, animorum alienationes, murmurationes, tecta vtrunque consilia, ac simulationibus omnia plena. Quod si pergat Superior in hoc neglectu, neglectum in inferioribus excitabit obseruantia ac venerationis in se debita. neque enim hæc sperari potest, filiali amore à paternæ gubernationis neglectu extincto. Exurgunt deinde solertissima in inferioribus, minimorum ac abditissimorum in Superiore defectuum inuestigationes; carpenti nimirum ac reprehendenti in eo quem auersantur studio, provocati. ita quæ beneuolentia, patriusque amor

amor ac profusio, natusq; ex his affectus tegere solet mala, indignatio auersioque è paterno neglectu, ac gubernandi duritie nata, palàm aperit, & omnium oculis obiicit, adeoque & in virtutibus ipsis improbanda numerat. ita subdola & ingeniosa omnis alienatio est, in laudibus damnanda reperit. decurriturque tandem in apertum oblocutionum ac detractio- num campum: nec vsquam, nec vlli altis- sime etiam defossæ rei parcitur; ac nec apud exteros quidem ac Religionis hostes. milleque excogitantur & inueniuntur modi, iugum à paterno imperio alienum excutiendi. bonis artibus non licet, decurritur ad malas: cum satis sit dominum excussisse. nam cum sentiant se filiorum loco non haberi, non agnoscunt Superiorem patrem. & cum dominum nolint; nomenque hoc omne auersentur, vt qui in paternam se vltronea traditione tutelam, non in hominis imperia coniecerint; fit vt nullum molitionum finem faciant, donec se alienis in Superiore à paterna gubernatione legibus exemerint.

Denique frustra apertam conscientie refectionem sperabit Superior talis. ignorabit suorum morbos, labeturque graui- ter in spiritualium medicamentorum ap- pli-

plicatione, in personarum designatione, in munium distributione, ac in vniuersa commissi sibi gregis cura. nam cum interioris hominis ac conscientiae nuda quaedam sinceraque in subdito explicatio filialem confidentiam praesupponat; haec vero paternum in Superiore affectum; fit vt, si hoc Superior careat, nullis persuasionibus induci inferior possit, vt se tanquam patri filius aperiat, cuius patrium in se affectum non experitur. & cum semper vereatur iudicem, aut dominum, non facile se ager vt patri, aut medico explicabit: teget potius omnia, & se animamque in perimentia discrimina coniiciet, quam vt in Superiore, iudici ac domino, vulnera & quibus iactatur pericula aperiat.

Nascitur vero hic paternae gubernationis neglectus, aut ex ambitiosa dominandi libidine; aut è mentis quodam fastu, dictorum factorumque suorum augmenta aestimatione, aliorum contemptu & neglectu; aut ab innata quadam asperitate, morositate, fastidio, ac nauseantis animi tadio, dum nil alienum placet, displicent omnia, eoque magis quo magis domestica; aut ab animo humanarum miserriarum immemore, menteque commoueri nescia, & malorum in se ignara, aut

D caeco

cæco amore sui rerumque suarum abrepta. vt omnino optadum sit inferiori, Superiorem consequi probatum per omnia, qui & mala tulerit, & sub aduersantibus ingemuerit, de genu pugnauerit, mixtumque puluere sanguinem fuderit, remediaque ex se didicerit, factus ex se ipso medicus, dux & magister; quo compati, mederi, anteuertere mala, occurrere venientibus, aut illata pellere sciat: qui que è malis periculisque suis reliquos metiatur: qui nihil putet esse negligendum, nulli securè indormiendum, nullumque quocunque etiam ex cespite insurgentem hostem contemnendum, certus à minimis ingentia damna dari, regnorumque etiam validissimorum interitum à minimorum contemptu & neglectu nata; maioraque adeò à minimis illata damna, quo ferè magis neglecta: cum pulso timore mala crescunt, ac nimium securos sui inopinatos opprimunt.

Remedia.

Frequens in Superiore cogitatio, paterni in omnes affectus Dei. vt ad illius formam & imitationem paternam in sibi commissos gubernationem instituat; maximè cum cogitauerit, præesse se illis, quos

quos caelestis Pater in filios sibi adoptauit, coheredes vnigeniti Filij sui. quæ dignatio meritò vnumquemque Superiorem in paternum affectum excitabit, omni despotico deposito, ac quasi in exilium acto.

Suo deinde se Superior pede metiatur, videatque quales in se Superiorum suorum affectus optet, patrios an despoticos: excitetque in se tales, quales aliorum in se desiderabit. Certissima hæc bonæ ac religiosæ gubernationis regula est, qua fortiter sibi serioque proposita, non facile Superior à recto aberrabit.

Amari velit, non timeri; cogitetque imperata ab amore nata, ab amore peracta, diuturniora, sinceriora, tutiora, pacatiora, & laude etiam digniora esse.

Perpendat secum frequenter, quanto filialis amor seruili timori præponderet: illum verò sperari non posse, nisi ipse prius paternum in suos affectum induat.

Iuuerit etiam in primis, si vltronea & non rogata beneficia, ac sollicitudinem in suorum necessitatibus impendat, idque infirmitatis potissimum tempore, siue ab animo illa, siue à corpore profecta fuerit. paternè compatiendo, remedia malis præscribendo, vltro compellendo, excitando, ac in spem meliorum prouocando, opem
D 2 suam

suam operamque pollicendo, medicum in corporum morbis consulendo, in omnem demum fiduciam, spemque paterni in se affectus inferiorem excitando. doleat cum dolente, commisereatur patienti, ac in omnem se formam vertat, ut suorum saluti consulat; cogitetque se non tantum patrem, sed & pro rerum exigentia matrem; ut etiam vbera norit præbere sitientibus, mellaque vinaque iis, qui amaro ac tristi sunt corde: nec quicquam omnino intentatum relinquat, quod patrius, adeoque & matris suggerere in carissimorum filiorum ægritudine affectus solet. multa patrum matrumque exemplo perferat, quamdiu infirmitas ægrum filium tenet; nec facile ad grauiore admonitiones accedat, quamdiu malum sæuit, febrisque siue illa animi siue corporis languentem filium possidet. pulso malo, tum demum serua, sed paterna tamen, si necessum, monitione agat: ita ut sentiat subditus, à paterno, non ab indignabundo & despotico affectu monita nasci.

Bon. de
6. alis,
cap. 4.

Quod si admonitiones paterna, & benigna instructiones frustra fuerint adhibita, imitandi erunt periti medici, qui non ex odio, sed amore ferrum & ignes, aliaque remedia insuauia agrotis adhibent.

Imi-

Imitetur deinde in suorum malis Apo- ^{Bonam.}
 stolum, pro Corinthiis semper gratias agētem, ^{supra,}
 pro Ephesiis genua flectentem, pro Philippensi- ^{cap. 4.}
 bus omnibus semper in cunctis orationibus cum
 gaudio deprecantem, pro Colossensibus non ces-
 santem postulare & orare, Thessalonicensium
 memoriam facientem in orationibus sine inter-
 missione, atque cum eodem Paulo dicat: Filioli ^{Gal. 2.}
 mei quos iterum parturio, donec formetur in
 vobis Christus. sic enim fiet, vt in quam
 volet partem ac virtutem suos ducat: ma-
 ximè si præeat ipse exemplo, ac dux facti
 fuerit. neque durum erit filio patrem se-
 qui, & generoso, nec degenerare calcatu,
 æmulaque quadam laude, anteambula
 illius vestigia premere, vt vel solo etiam
 rubore secuturus sit filius si patrem
 agnouerit, paternumque in se pectus ac
 sollicitudinē expertus fuerit. neque enim
 credi potest quantum in omnem partem
 intentus patris animus, ac de filij profe-
 ctu ac salute sollicitus, possit, quantum ad
 ardua quæque audenda calcar addat, &
 incitamentum præbeat.